

Notulen Bijeenkomst Consortium Leefstijlmonitor
10 december 2020, 10.00 – 12.00 uur, Online via GoTo meeting

Aanwezig: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e (Rutgers), [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e (Voedingscentrum), [redacted] 5.1.2e [redacted] (GGD Hart van Brabant), [redacted] 5.1.2e (Pharos), [redacted] 5.1.2e (GGD GHOR NL), [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] VWS), [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] (RIVM), [redacted] 5.1.2e (Trimbos, 1^e uur)

Afwezig: [redacted] 5.1.2e (SOA Aids NL)

1) Opening door [redacted] 5.1. [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e opent de vergadering om 10.03 uur. Voorstel rondje. [redacted] 5.1.2e (Trimbos) een keer aanwezig en [redacted] 5.1.2e voor het eerst aanwezig.

2) Mededelingen

- Actiepunten van vorige keer zijn grotendeels uitgevoerd, zie de schriftelijke terugkoppeling onderaan de agenda. [redacted] 5.1.2e zal straks bij convenant toelichten hoe RIVM staat in verwerkingsovereenkomsten.
- Er wordt gevraagd of er vragen zijn over fout in uitzet van GE en LSM-A? Voor GE lijkt het effect mee te vallen, maar voor LSM-A lijkt het groter te zijn.
- Door de uitval van CAPI is er extra budget over van 2020. Deze gaat besteed worden aan verbeteren van respons LSM-A 2021 en 2022.
- Stagiaire aangenomen voor analyses clustering leefstijl en mentale gezondheid voor februari-juni 2021.

buiten verzoek

buiten verzoek

5.1.2e

buiten verzoek

4) Corona activiteiten

We bespreken hier op hoofdlijnen welke type werkzaamheden de verschillende partijen rondom corona hebben uitgevoerd. We doen dit om elkaar te informeren en overlap te zien en waar het mogelijk is om samen te werken.

VeiligheidNL: gekeken naar de impact op letsel op SEH (algemene impact). Daling van 52% op sportblessures, en algemeen LSM. In 2021 kijken naar impact cijfers 2020 en meenemen in blessure preventie.

Voedingscentrum: In April en November een QuickScan uitgevoerd op verandering in koken en eetgedrag. Mensen rapporteerden hier zelf over. 2x persbericht over geschreven. In Mei en deze week. Rapport hiervan is naar iedereen van het consortium doorgestuurd. De WUR nog aanvullende analyses gedaan en een artikel ingediend bij Appetite. Verder veel adviezen op de website gezet rondom voeding en corona. Landingspagina hierover gemaakt met onderwerpen zoals weerstand, leefstijl, gezond blijven. In de presentatie staan de linkjes hiernaar.

Rutgers: 3 corona onderzoeken begin van het jaar gedaan. In mei/juni data verzameld. Via panel van IPSOS voor volwassenen van 18-50 jaar, jongeren verzamelt via Social Media 16-21 jaar en ook nog een onderzoek samen met Europese partners naar mensen die een relatie hadden geworven. Hiervoor een artikel in AD geplaatst waar mensen konden doorklikken om vragenlijst in te vullen. Hierover is factsheet gemaakt. En ook rapportages en een ingediend wetenschappelijk artikel: over Europese onderzoek. Daarnaast ook nog een artikel naar seksuologie aan het maken. 2de meting gaat onder jongeren plaats vinden. Wel tot 25 jaar omdat er geen volwassenen vragenlijst mee gedaan komt. Vragenlijst morgen weer online tot eind December.

Sport en bewegen: 5.1.2e heeft cijfers aangeleverd voor OMT over teamsport binnen en buiten sporten. Deze ook gepubliceerd op eigen website. Toen het ging over welke maatregelen er ingevoerd moesten worden en hoeveel impact het zou hebben. Ter ondersteuning op LSM-A cijfers uitgedraaid. Verder van VWS directie sport de vraag gekregen om diepgaander naar cijfers van 2020 te kijken. Kijken hoe beloop over het jaar tegen normaal patroon te vergelijken. Ligt nog wel aan aantal respondenten van 2020. Dit moet nog met CBS afgestemd worden.

Trimbos: verschillende dingen gedaan.

- Grote uitgaansonderzoek 2020 is voor de derde keer uitgevoerd. Dit was een reguliere meting. Kijken naar de effecten van corona op drugs. Zeer binnenkort verschijnt er rapportage.
- Verder een monitor roken en COVID19 uitgevoerd. Hier komt uit dat meeste mensen zijn blijven roken. Deel van de mensen minder roken en deel meer. Net als bij cannabis. Veertig procent vaker cannabis zijn gebruiken. Bijvoorbeeld op meer momenten van de dag (was medio maart tijdens lockdown).
- Ook nog een onderzoek gedaan naar gezondheid en corona. Eerste keer via sociale media. Daarna nog 2 x via panel I&O (Juni en Oktober). Meeste mensen voelen zich stabiel. Kleine groep die zorgen baart, zoals eenzaam. Ook gekeken naar positieve elementen van deze situatie. 16% noemt b.v. dat ze minder stress hebben. Hier willen ze nog een publicatie van maken. Ook nog een studie gedaan waarbij gekeken is naar de invloed van corona op uitgaan? Dit is in 1^e lockdown gedaan. Toen horeca dicht was. Er viel toen niet veel uit te gaan. Gevraagd om de vragen te beantwoorden zoals het voor corona was. Er zit ook vragen in van invloed van corona op middelen gebruik. Onderzoek gewoon doorlaten gaan omdat je niet wist hoe lang het ging duren en dan zou het nu nog niet door hebben kunnen gaan.
- Nemesis cohort studie. Nieuwe opdracht van VWS gedaan. Dit liep al. Nu soort van natuurlijk experiment. 1600 mensen voor de crisis al gemeten en nu de effecten van corona. Dataverzameling loopt nog tot volgend jaar oktober. Blijft doorlopen ongeacht fluctuaties van corona. 5.1.2e raagt of er nog onderscheid gemaakt wordt naar SES? Kijken naar opleiding. Wordt er ook gekeken naar chronische stress? Nemesis kijken naar psychische stoornissen en in de 0 meting ook naar eenzaamheid, slaapt etc. in vervolgmetingen komen wel stress vragen voor.

Vraag 5.1.2e kunnen we nog van elkaar leren van effect seizoen? Hoe lang nog vragen naar situatie voor corona? Bij Nemesis loopt door tot volgend jaar. Invloed corona crisis kan op elk moment anders zijn. Is heel breed. Als je onderzoek hebt die kort duurt dan weet je goed wat de situatie rondom corona was.

Is het een idee als we nog met dit soort dingen spelen. Zoals wat levert telefonische benaderingen op. Om hier met elkaar over te brainstorm zodat we van elkaar kunnen leren. 5.1.2e benoemt nog even hoe het werkt bij Nemesis: face tot face interview van 1 ½ uur. Nu ook beeldbellen. Niet telefonisch. Goed om in klein comité verder over samen na te denken en hoe tegen aan kijken. **Actiepunt iedereen:** als je problemen of vragen hebt hoe om te gaan met dingen rondom covid. Om dit te delen met andere instituten om hierover te brainstormen

CBS: in GE/LSM_K extra vragen over corona toegevoegd van augustus 2020 t/m december 2020. Vragen naar of mensen leefstijl hebben veranderd en zorggebruik anders is. Die data begin volgend jaar analyseren. In GE 2021 zijn vragen over of iemand corona gehad heeft en vaccinatiebereidheid toegevoegd. In LSM-A 2021 extra vragen corona tot gedrag (bewegen en beeldschermgebruik) en zorggebruik gesteld.

In GE voor het eerst kwartaal cijfers: face tot face interviews (CAPI) vanaf april niet meer uitgevoerd. In september weer opgestart. Respons neemt wel afgenomen met eerder Op internet (CAWI) wel toegenomen. Kwartaal cijfers worden gecorrigeerd op het wegvallen van CAPI. Hiervan zijn 1e 2 kwartalen cijfers gepubliceerd met nieuwbericht. Niet veel verandering in leefstijl te zien 3de kwartaal ook gepubliceerd (zonder persbericht of duiding). Bij kwartaal cijfers meer afstemming nodig omdat je mee publiceert. Er is met 5.1.2e verlegd over sporten die niet meer beoefend konden worden.

Vraag 5.1.2e over vaccinatie bereidheid: hoe RIVM gedragsunit hoe zijn die gelinkt? Overleg met RIVM gedaan. Ook gedragsunit afgestemd. Gedragsunit vraagt dit ook uit in panel. Overeenstemming is er.

5.1.2e vraag over kwartaalcijfer. Nu laatste keer zonder nieuwsbericht. Ik vind het zelf dan de duiding wel lastig. Kan je daar iets over zeggen? Overgewicht op het oog weinig veranderingen. Bij alcohol wel wat veranderingen? Wanneer is iets een verandering? Hele beeld is dat er weinig veranderd is. Reactie: Kijken naar of het significant veranderd is t.o.v. vorige jaren het kwartaal die dan gelijk is. Significantie niet in tabel

te zien, wel marges dat je kan zien wat significant is. Kwartaalcijfers waren op verzoek van SCP en VWS uitgedraaid. CBS heeft dit voortgezet in derde kwartaal. 5.1.2e : cijfers fluctueert altijd al. Voor grote publiek lastig te begrijpen en soms ook verwarrend? Seizoensinvloeden ook van invloed. Hoe zinvol informatief of verwarrend zijn kwartaal cijfers? Meer achtergrondinformatie bijgeven. Of kennisblik. Dus duiding nodig. Om duidelijk te maken wat de toegevoegde waarde voor het publiek is.

RIVM: we doen natuurlijk veel met COVID. Hele crisisbeheersing er niet neergezet

- Wij doen gedragswetenschappelijk onderzoek. Om advies op gedrag te geven. Onderdeel ervan is 6 wekelijkse uitvraag onder 50000 respondenten. Die blijven we doen tot in begin 2021 gepland (en later wordt dit geïntegreerd in onderzoeksprogramma COVID). Vragen naar Hoe mensen erbij zitten? En over maatregelen denken en wat wel en niet werkt.
- Verder bezig met een onderzoeksprogramma COVID voor VWS op te stellen aan de hand van 18 thema's . Aantal relevante thema's voor LSM. Meng vorm van onderzoek en uitvoering (ook voor crisisbeheersing). Voorbereiding op terug kijken crisis beheersing, maar ook kijken gezondheid en de pandemie. Aantal zaken hiervoor uitgewerkt worden die LSM/GM raken. Andere informeren en betrekken als het helder is. Onderzoeksprogramma op hoofdlijnen nu nog.

VCP: dataverzameling is doorgegaan tijdens covid. Hiermee ook kijken of voeding wel of niet veranderd is tijdens corona crisis. Wel lastig waar zet je het tegen af.

Pharos: extra aandacht aan extra kwetsbare groepen en hoe maatregelen nageleefd. In opdracht met Erasmus MC en RIVM. 50 kwetsbare mensen (migratieachtergrond, lage SES) geïnterviewd. Resultaten laten zien dat somberheid, stress en angst toegenomen. Niet naar leefstijl gevraagd. Ook gekeken of maatregelen goed worden nageleefd, maar er bestaat nog wel onduidelijkheid. Verder toegankelijk en begrijpelijk maken van alle maatregelen. Na persconferentie wat is nu eigenlijk de boodschap en hoe zorgen dat de info aankomt bij mensen die persbericht niet bekijken. Volgend jaar met UMCU naar gevolgen van corona op gezondheid en leven van kwetsbare inwoners in Utrecht een project doen.

GGD GHOR: betrokken bij gedragsunit en 25 GGD'en. Net ronde 8 gepubliceerd. Tussen kerst en oud en nieuwe ronde 9. Tot dat vaccinatie volop aan de gang is gaan ze nog door met data verzamelen en publiceren

Conclusie: goed om elkaar op de hoogte houden omdat het veel samenhang kan hebben. Belangrijk om informatie begrijpbaar te houden voor de buitenwereld. Goed om samen te werken waar mogelijk.

5) Werkgroepjes opstellen ambitiedocument 2019-2022

We hebben vorig jaar een ambitie document opgesteld. We willen hier weer verder aan werken. Daarvoor 2 subgroepen maken om 2 punten op te pakken:

- Punt 1. Concreet plan maken voor zichtbaarheid: 5.1.2e Plannen uitwerken en andere mogen hier op reageren.
- Punt 4 Welke doelgroepen worden onvoldoende bereikt en hoe verbeteren we dat? 5.1.2e
5.1.2e Het gaat hierbij om het benaderen van de doelgroep voor meer respons op vragenlijst.

Je kunt je nog aanmelden als je nog mee wilt denken. Mail 5.1.2e hierover.

Actiepunt iedereen: nadenken over deelname aan werkgroepen voor uitvoer ambitiedocument

Worden de andere punten van ambitie document ook nog opgestart? Ja ook nog naar kijken. Eerst start met deze maken.

6) Eerste nieuwsbericht Statline

In maart weer nieuwe cijfers presenteren van 2020. Waar publicatie over laten gaan? Moet het perse over leefstijl gaan? Nee kan ook preventieve gezondheid of leefstijl. Corona vragen vallen hier wel buiten.

5.1.2e lijkt wel leuk om kwartaal cijfers in combinatie met 2020 cijfers. Gewicht alcohol roken. Dit gaat echt over jaar cijfers. Invloed van 2020 zal er wel in staan.

Wat voor onderwerp willen we? Welk onderwerp die we kiezen, ingaan wat is het effect geweest van corona moet je wel op ingaan.

Wat hebben we ook al weer afgelopen jaren gedaan? Bewegen, middelen, seksuele gezondheid, preventief onderzoek. Alle thema's wel een keer aanbod geweest

Zijn er dingen die opvallen uit de data? Dat weten we nog niet.

Maatschappelijk vraag? Wat is effect van corona op leefstijl. Wat zie je op kort lopend trend? Als je vergelijkt met jaar eerder? Of Top 3 gewijzigde leefstijlen? Is de ongelijkheid groter geworden? Als het mogelijk is om analyses op te doen? Ander idee: kijken naar thema's van preventie akkoord. Nog niet duidelijk wat er met

preventie akkoord gaat gebeuren na de verkiezingen? Goed om hier op te focussen wat stand van zaken is. En kijken naar cijfers waar grootste verschillen zitten?

5.1.2e sowieso al een onderwerp is wat op agenda staat binnen RIVM? Monitoren effect preventie akkoord. Effect op maatregelen. Doet veld wat ze beloofd hebben? Volgend jaar nog geen doorrekening. Welke maatregelen nog nodig voor de doelen? Ook in maart opleveren. Dat moet dan wel afgestemd worden. Of het niet tegenstrijdig is. Doorgeven aan **5.1.2e** dat het niet tegenstrijdig is. **5.1.2e** goed om nieuwsbericht op dit vlak te doen. Vergelijking wordt er toch wel gemaakt. Dan beter zelf doen. Trimbos: ook eigen nieuwsbericht over alcohol en roken als het niet in CBS bericht zit. Goed afstemmen wie wat doet en hoe we naar buiten komen ook met voortgangsrapportage. Monitoren sport akkoord ook tegen die tijd weer komen
Conclusie: genoeg input. Afstemming is erg belangrijk omdat er meer gerelateerde zaken lopen.

7) Highlight komend jaar

Wat is het belangrijkste product waar je nu mee bezig bent?

RIVM: 2021 vooral kansen in COVID programma. Ook duidelijk met link met werk wat iedereen hier doet. Veel ruimte om onze kennis wat doet leefstijl met gezondheid te bekijken. Uitdaging worden om alles uit te voeren. Capaciteit is een schaars goed. Hier met elkaar misschien ook nog op kunnen vinden. En veel bruikbare kennis opleveren die inzicht geven waar we in de toekomst wat mee kunnen.

Trimbos: HBSC studie uitvoeren. Naar uit kijken. Toch altijd spannend. Kunnen we de scholen in, willen scholen mee doen. Sprake van een extra meting GGD dus ook spannend of dit door gaat. Dus een highlight met diverse kanten. Daarnaast ook Nemesis studie afronden maar die valt buiten LSM.

Pharos: publicatie in januari over chronische stress op gezondheid opleveren. We kijken hier naar mechanismen die hierbij een rol spelen. Wat is de impact van stress en hoe kan je daar rekening mee houden. Wat is de invloed op leefstijl in relatie tot gezondheidsverschillen. Wat zijn kwetsbare omstandigheden met chronische stress. **5.1.2e** stuurt link rond als het gepubliceerd is.

GGD GHOR: GMVO202 loopt nu. Nu midden in covid data verzameld (september t/m december 2020). Veel data gaat hierdoor komen over het met Nederland in crisis. Volgend jaar maart komt er databestand. Dan hebben we voor alle gemeentes gemeente cijfers.

Rutgers: volgend jaar rustig aan opstarten seks onder 25ste waarvan data verzameling in 2022 gaat lopen Geleerd van vorige keer om op tijd GGD'en en scholen te betrekken. Ook corona studies die volgend jaar nog lopen.

VCP: naast inhoudelijk werk ook graag iedereen fysiek weer kunnen zien. 2020 kende veel pieken en dalen. Hopen dat het wat vlakker wordt!

8) Rondvraag

- Is men geïnteresseerd in de monitor huiselijk en seksueel geweld. Ja dan hier inhoudelijk op ingaan in volgende vergadering. **Actiepunt RIVM:** monitor huiselijke en seksueel geweld op agenda in voorjaar 2021
- Nog ander punten volgende vergadering? Ja evaluatie LSM-a
- Als je nog niet gedaan hebt nog even publicatiekalender bijwerken voor 2020; dan is dit compleet. **Actiepunt iedereen:** bijwerken van publicatiekalender 2020
- Ambitie document. Lange periode. Tijdslijn meer preciezer kunnen maken zodat we kunnen bijhouden wat we doen. **Actiepunt RIVM:** Concreter maken van planning ambitie document
- Werkgroep ambitie document: Wie voelt zich verantwoordelijk? Onder leiding van **5.1.2e**
Actiepunt RIVM: plannen van bijeenkomsten voor sub werkgroepen ambitiedocument.
- **Ook nog over ambitie document.** Verbinding zoeken binnen de thema's ? dit staat idd in ambitiedocument. Komt daar ook een werkgroepje op? Hier komt ook een nieuwe stagiaire op. Het is misschien een goed idee om hier ook een werkgroepje op te voeren. **Actiepunt RIVM:** oprichten van een werkgroepje over verbinding tussen leefstijlthema's
- Nog een vraag van **5.1.2e** Mededeling dat geld over was van 2020. Kan dit ook nog besteed worden aan LSM-A seksuele gezondheid in 2022? Nee dit gaat terug naar de LSM-A 2021 en 2022 waar het ook vandaan kwam.

9) Afsluiting

5.1.2e wenst iedereen fijne feestdagen en sluit de vergadering om 11.55. Een nieuwe vergadering wordt in voorjaar 2021 gepland. Afhankelijk van de omstandigheden zal besloten worden hoe deze plaats vindt.